

Số: 56/BC-ĐDBQH

Thanh Hoá, ngày 27 tháng 6 năm 2014

BÁO CÁO

**Kết quả giám sát về "Việc thực hiện các kiến nghị giám sát
của Hội đồng nhân dân các cấp trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá
năm 2012 và 6 tháng đầu năm 2013"**

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

Căn cứ Luật tổ chức Quốc hội, Luật hoạt động giám sát của Quốc hội, Đoàn đại biểu Quốc hội (ĐBQH) tỉnh Thanh Hóa đã ban hành Quyết định số 68/QĐ-ĐDBQH ngày 27/8/2013 thành lập Đoàn giám sát về việc thực hiện các kiến nghị giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá. Trên cơ sở xem xét báo cáo của Thường trực Hội đồng nhân dân (HĐND), báo cáo của các Ban của HĐND tỉnh, báo cáo của Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh và báo cáo của các sở, ngành có liên quan; xem xét báo cáo của HĐND, UBND 27 huyện, thị xã, thành phố; trực tiếp giám sát tại 10 huyện, thị xã, thành phố và 20 xã, phường, thị trấn. Thời điểm giám sát là năm 2012 và 6 tháng đầu năm 2013, Đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hoá báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội kết quả giám sát như sau:

A. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG GIÁM SÁT VÀ KẾT QUẢ THỰC HIỆN CÁC KIẾN NGHỊ SAU GIÁM SÁT CỦA HĐND CÁC CẤP.

I. Hoạt động giám sát và kết quả thực hiện các kiến nghị sau giám sát của HĐND tỉnh.

1. Hoạt động giám sát của HĐND tỉnh.

Hoạt động giám sát của HĐND tỉnh Thanh Hóa năm 2012 và 6 tháng đầu năm 2013, khoá XVI đã có nhiều đổi mới ở tất cả các hình thức giám sát: Xem xét báo cáo, chất vấn và trả lời chất vấn, tổ chức giám sát chuyên đề, tổ chức phiên giải trình, lấy phiếu tín nhiệm đối với người giữ chức vụ do HĐND bầu, cụ thể như sau:

1.1. Đối với Thường trực HĐND tỉnh.

Đã thực hiện 01 cuộc giám sát chuyên đề việc thực hiện cải cách thủ tục hành chính trên địa bàn tỉnh (giai đoạn 2007 - 2011). Sau giám sát, Thường trực HĐND tỉnh đã có báo cáo kết quả giám sát trình tại kỳ họp thứ 4 HĐND tỉnh khoá XVI. Qua thảo luận, HĐND tỉnh đã ban hành Nghị quyết chuyên đề về thực hiện cải cách thủ tục hành chính nhằm chấn chỉnh những tồn tại, yếu kém, nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác cải cách thủ tục hành chính tại các cơ quan, đơn vị trên địa bàn tỉnh. Ngoài ra, Thường trực HĐND tỉnh còn tổ chức phiên họp chất vấn và trả lời chất vấn giữa hai kỳ họp (vào tháng 5/2013) theo Nghị quyết của HĐND tỉnh (ngoài 2

phiên chất vấn thường kỳ tại kỳ họp thứ 5, thứ 6) để làm rõ tình hình, nguyên nhân, trách nhiệm và biện pháp khắc phục những hạn chế, tồn tại trong 3 nội dung:

- Việc chỉ đạo tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh phát triển sản xuất, kinh doanh và tiếp tục thu hút đầu tư;

- Việc đào tạo nguồn nhân lực và giải quyết việc làm trên địa bàn tỉnh;

- Việc đấu tranh, ngăn chặn tội phạm về ma túy và các tệ nạn xã hội liên quan đến ma túy.

Kết quả phiên chất vấn được nhân dân ghi nhận và đồng tình ủng hộ, qua đó vị thế, vai trò của HĐND tỉnh ngày càng được nâng cao.

1.2. Đối với các Ban HĐND tỉnh.

Trong năm 2012, các Ban của HĐND tỉnh đã thực hiện được 07 cuộc giám sát chuyên đề, cụ thể như sau:

- *Ban pháp chế:* Đã thực hiện 01 cuộc giám sát chuyên đề về việc điều tra, truy tố, xét xử tại Công an tỉnh, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh, Tòa án nhân dân tỉnh và 16 đơn vị cấp huyện. Sau giám sát Ban đã ban hành văn bản kiến nghị chung và các kiến nghị cụ thể đối với từng ngành.

- *Ban kinh tế và ngân sách:* Đã thực hiện 02 cuộc giám sát: Giám sát về thực hiện Luật Quản lý thuế đối với các doanh nghiệp ngoài quốc doanh và Giám sát tình hình nợ tiền sử dụng đất. Sau giám sát đã ban hành các kiến nghị đối với UBND tỉnh và Cục Thuế tỉnh.

- *Ban văn hóa – xã hội:* Đã thực hiện 02 cuộc giám sát: Giám sát về bảo hiểm y tế và giám sát về liên kết đào tạo. Sau giám sát, Ban đã có 4 kiến nghị đối với UBND tỉnh; 7 kiến nghị với các sở, ban, ngành và 02 kiến nghị đối với các huyện, thị xã, thành phố và 7 kiến nghị với các cơ sở liên kết đào tạo.

- *Ban dân tộc:* Đã thực hiện 02 cuộc giám sát: giám sát việc sử dụng vốn hỗ trợ sản xuất thuộc chương trình 30a của Chính phủ giai đoạn 2009 – 2011 và giám sát việc thực hiện chính sách thu hút người có trình độ đại học trở lên về công tác tại các xã, thị trấn và việc tuyển dụng cán bộ khuyến nông viên làm việc tại các thôn, bản thuộc 7 huyện miền núi nghèo. Sau giám sát, Ban đã có 7 kiến nghị với UBND tỉnh.

Nhìn chung, việc tổ chức thực hiện hoạt động giám sát của HĐND tỉnh được thực hiện theo chương trình, kế hoạch đảm bảo trình tự, thủ tục, huy động được các đại biểu HĐND tỉnh tham gia và phát huy được vai trò của đại biểu HĐND chuyên trách. Nội dung giám sát tập trung vào những vấn đề bức xúc đang diễn ra trong đời sống xã hội, những vấn đề mà cử tri đang rất quan tâm nhằm làm rõ theo hướng công khai, minh bạch, phát huy dân chủ, tìm ra giải pháp khắc phục những hạn chế, yếu kém, bất cập trong quản lý, điều hành thực hiện nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị liên quan trên địa bàn.

2. Kết quả thực hiện các kiến nghị sau giám sát.

Qua xem xét báo cáo, kết quả làm việc trực tiếp tại một số đơn vị và kiểm chứng qua các kênh thông tin khác như các đánh giá của cấp ủy, ý kiến, kiến nghị của cử tri cho thấy các kiến nghị của HĐND tỉnh đều được UBND, Chủ tịch

UBND tỉnh, các sở, ngành, các cơ quan tư pháp, tổ chức, cá nhân có liên quan nghiêm túc tiếp thu và tổ chức triển khai thực hiện có kết quả tốt. Cụ thể:

2.1. Việc thực hiện Nghị quyết chuyên đề của HĐND tỉnh về thực hiện cải cách thủ tục hành chính.

Thực hiện Nghị quyết của HĐND tỉnh, ngày 31/01/2013 UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 445/QĐ-UBND phê duyệt Kế hoạch rà soát, đánh giá thủ tục hành chính thuộc thẩm quyền giải quyết của các cấp chính quyền trên địa bàn tỉnh; Quyết định số 699/QĐ-UBND ngày 26/02/2013 ban hành Kế hoạch cải cách hành chính năm 2013 giao nhiệm vụ cụ thể cho các ngành, các cấp triển khai thực hiện.

Nâng cao chất lượng giải quyết thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa, cơ chế một cửa liên thông. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc áp dụng hệ thống quản lý ISO trong cơ quan hành chính nhà nước; thực hiện “3 không” (*không phiền hà sách nhiễu; không yêu cầu bổ sung hồ sơ quá 1 lần trong quá trình thẩm tra, thẩm định, trình giải quyết công việc; không trễ hẹn*). Đến nay, 100% cơ quan hành chính nhà nước các cấp đã áp dụng mô hình một cửa, một cửa liên thông để giải quyết công việc cho tổ chức, công dân; 1.032/1.265 thủ tục hành chính thuộc thẩm quyền giải quyết của các sở, ban, ngành cấp tỉnh được giải quyết theo cơ chế một cửa (82%), 155/1.265 thủ tục được giải quyết theo cơ chế một cửa liên thông.

Theo đánh giá của Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) có sự hỗ trợ của Cơ quan Phát triển Quốc tế Hoa Kỳ (USAID), chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) của tỉnh Thanh Hoá năm 2013 đã có tiến bộ vượt bậc (tăng 36 bậc so với năm 2012) trong đó có sự tiến bộ đáng kể của cải cách thủ tục hành chính.

2.2. Việc thực hiện kiến nghị giám sát của Ban pháp chế:

- Về công tác điều tra: Công an tỉnh đã có Công văn số 755/CAT-PV11 ngày 22/12/2012 chỉ đạo các đơn vị chấn chỉnh, khắc phục những thiếu sót trong công tác điều tra, xử lý tội phạm đã được kiến nghị trong báo cáo giám sát của HĐND tỉnh; Kế hoạch số 265/KH-CAT-PC44 ngày 22/12/2012 về chấn chỉnh khắc phục những tồn tại, thiếu sót trong công tác tiếp nhận giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm; Công văn số 364/CAT-PV11 ngày 18/4/2013 về chấn chỉnh công tác tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm của Công an xã, phường, thị trấn, đồn, trạm công an.

- Về thực hành quyền công tố và kiểm sát các hoạt động tư pháp: Viện kiểm sát nhân dân tỉnh đã quan tâm hơn công tác kiểm sát việc giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm, cụ thể: Đã kiểm sát 2.311 tin báo, cơ quan điều tra đã giải quyết 2.061 tin báo, đạt 89,2% (đã khởi tố 1.571 vụ, không khởi tố 333 tin, xử lý khác 157 tin), còn 250 tin đang tiếp tục xác minh, phân loại; xử lý kỷ luật 3 kiểm sát viên có vi phạm ...

- Về công tác xét xử: Tòa án nhân dân tỉnh đã ban hành các văn bản chỉ đạo Tòa án nhân dân cấp dưới về chất lượng xét xử một số vụ án hình sự được nêu trong báo cáo giám sát và yêu cầu khắc phục thiếu sót, khuyết điểm. Tổ chức 16 cuộc họp kiểm điểm trực tiếp đối với Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa và Phòng Giám đốc kiểm tra thuộc Tòa án nhân dân tỉnh có các vụ án cho hưởng án treo sai quy định của pháp luật. Chánh án Tòa án nhân dân tỉnh đã thành lập đoàn thanh tra trực tiếp tại 17 Tòa án nhân dân cấp huyện.

2.3. Việc thực hiện kiến nghị giám sát của Ban kinh tế và ngân sách:

- Về tình hình nợ đọng tiền sử dụng đất: UBND tỉnh đã căn cứ vào tình hình thực tế của địa phương ban hành nhiều văn bản trong việc xử lý nợ đọng tiền sử dụng đất, đồng thời chấn chỉnh, tăng cường kỷ cương, kỷ luật hành chính, nâng cao hiệu lực và hiệu quả chỉ đạo, điều hành đối với việc thu tiền sử dụng đất, hạn chế nợ tiền sử dụng đất: Quyết định số 1440/2013/QĐ-UBND ngày 06/5/2013 sửa đổi điểm a Khoản 1 Điều 27 Quy chế đấu giá quyền sử dụng đất để giao đất có thu tiền sử dụng đất hoặc cho thuê đất trên địa bàn tỉnh ban hành kèm theo Quyết định số 359/2012/QĐ-UBND ngày 03/02/2012 của UBND tỉnh; Công văn số 5851/UBND-THKH ngày 31/7/2013 tạm dừng chưa cho các tổ chức, cá nhân còn nợ tiền nộp ngân sách nhà nước tham gia đấu giá đất, đấu thầu dự án có sử dụng đất, đấu thầu cấp quyền khai thác khoáng sản, đấu thầu các dự án sử dụng vốn ngân sách nhà nước, trái phiếu Chính phủ.

Sau những chỉ đạo, điều hành của UBND tỉnh, đến ngày 30/9/2013, đã xử lý thu nợ được 860.353 triệu đồng, số nợ đọng đến hạn nộp của các dự án giao đất có thu tiền sử dụng đất nhưng chưa thu được nợ là 163.570 triệu đồng.

- Về thực hiện Luật quản lý thuế: Thực hiện kiến nghị của Ban kinh tế và ngân sách HĐND tỉnh tại Báo cáo số 212/BC-HĐND ngày 28/6/2012, UBND tỉnh đã chỉ đạo Sở Kế hoạch và Đầu tư tiến hành kiểm tra hoạt động của một số doanh nghiệp trong việc chấp hành pháp luật doanh nghiệp sau đăng ký kinh doanh. Cục Thuế đã triển khai thực hiện các kiến nghị của Ban kinh tế và ngân sách trong việc quản lý thu thuế đối với các doanh nghiệp ngoài quốc doanh, trong công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật, cải cách hành chính. Đồng thời tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, kịp thời chấn chỉnh, xử lý các sai phạm trong việc kê khai nộp thuế và công tác hạch toán kế toán của doanh nghiệp, ngăn chặn các hành vi gian lận, trốn thuế, sử dụng hoá đơn bất hợp pháp, bảo đảm công bằng, bình đẳng giữa các doanh nghiệp trong thực hiện nghĩa vụ nộp thuế, góp phần tăng thu cho ngân sách nhà nước.

2.4. Việc thực hiện kiến nghị giám sát của Ban văn hoá - xã hội:

- Về thực hiện chính sách bảo hiểm y tế trên địa bàn tỉnh: UBND tỉnh đã chỉ đạo liên ngành Y tế - Tài chính – Bảo hiểm Xã hội tỉnh xây dựng mức giá một số dịch vụ khám chữa bệnh trong các cơ sở khám chữa bệnh của nhà nước trên địa bàn tỉnh. Tại kỳ họp thứ 5, HĐND tỉnh khóa XVI, UBND tỉnh đã trình HĐND tỉnh phê duyệt và ngày 28/12/2012 UBND tỉnh đã ban hành mức giá kèm theo Quyết định số 4492/QĐ-UBND để triển khai thực hiện từ ngày 01/01/2013.

+ UBND tỉnh đang chỉ đạo các cơ quan chức năng thanh tra, kiểm tra việc sử dụng kinh phí bảo hiểm y tế ở các cơ sở khám chữa bệnh; việc sử dụng kinh phí ngân sách nhà nước hỗ trợ cho người nghèo, người cận nghèo, học sinh, sinh viên tham gia bảo hiểm y tế ở các huyện, thị xã, thành phố.

+ Bảo hiểm Xã hội tỉnh đã tăng cường phối hợp thanh tra, kiểm tra liên ngành, kịp thời phát hiện và chấn chỉnh những sai sót trong quá trình thực hiện bảo hiểm y tế, đã kiến nghị thu hồi về quỹ bảo hiểm y tế số tiền 241.661.560 đồng.

- Về việc liên kết đào tạo tại các cơ sở giáo dục trên địa bàn tỉnh: UBND tỉnh đã chỉ đạo các sở, ngành có liên quan rà soát quy hoạch phát triển nguồn nhân lực

đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hoá đến năm 2020 tầm nhìn đến năm 2030. Định hướng đánh giá chất lượng tạo tạo nghề, tuyển sinh đại học, cao đẳng đến năm 2015.

+ UBND tỉnh đã tăng cường thanh tra, kiểm tra, chấn chỉnh hoạt động liên kết đào tạo, xử lý kiên quyết đối với các cơ sở vi phạm; hạn chế việc mở các lớp liên kết đào tạo theo hệ vừa học, vừa làm, hệ liên thông những ngành không có nhu cầu hoặc đã dư thừa... Kết quả: Không phát sinh các lớp liên kết đào tạo trái phép tại các đơn vị không có chức năng liên kết. Không chấp thuận những đề xuất liên kết đào tạo cho đối tượng học sinh chỉ mới tốt nghiệp THPT và bổ túc THPT...

+ Từ tháng 12/2012 đến nay, Sở Giáo dục và Đào tạo đã tiếp tục tiến hành thanh tra, kiểm tra tại tất cả các đơn vị có liên kết đào tạo trên địa bàn tỉnh và đã tiến hành xử lý các đơn vị sai phạm như: Trường Trung cấp Y dược Văn Hiến, Trung tâm Y tế huyện Mường Lát, Trung tâm Y tế huyện Quan Sơn, Trung tâm Giáo dục thường xuyên Quan Hóa, đồng thời Sở đã khảo sát sinh viên chưa có việc làm để đề xuất các giải pháp khắc phục.

2.5. Việc thực hiện kiến nghị giám sát của Ban dân tộc:

- Về thực hiện nguồn vốn sự nghiệp hỗ trợ sản xuất Nghị quyết 30a của Chính phủ: Chủ tịch UBND tỉnh đã có Quyết định số 779/QĐ-UBND ngày 08/3/2013 thành lập và giao nhiệm vụ cụ thể cho Ban chỉ đạo giảm nghèo bền vững tỉnh Thanh Hóa thời kỳ 2013 - 2020, phân công trách nhiệm cụ thể cho các thành viên Ban chỉ đạo để thực hiện.

- Về chính sách thu hút, tuyển dụng cán bộ có trình độ đại học hệ chính quy trở lên về công tác tại xã, phường, thị trấn: UBND tỉnh đã có nhiều văn bản chỉ đạo Sở Nội vụ tăng cường kiểm tra các huyện, thị xã, thành phố trong việc thực hiện Quyết định số 798/2010/QĐ-UBND ngày 11/3/2010 của UBND tỉnh về ban hành chính sách thu hút người có trình độ đại học trở lên về công tác tại xã, phường, thị trấn và chính sách hỗ trợ đối với công chức cấp xã chưa đạt chuẩn.

- Về rà soát số khuyến nông viên thôn, bản: Theo báo cáo của Sở Nội vụ, đến nay đã tuyển dụng 748 người/962 thôn, bản làm công tác khuyến nông viên thôn, bản. Tuy nhiên, chưa bố trí được kinh phí sự nghiệp 30a để tập huấn nâng cao trình độ chuyên môn của đội ngũ khuyến nông viên thôn, bản và chưa ban hành được quy chế hoạt động của đội ngũ khuyến nông viên.

II. Hoạt động giám sát và thực hiện các kiến nghị sau giám sát của HĐND cấp huyện, cấp xã.

1. Hoạt động giám sát.

1.1. Về tổ chức giám sát.

- Đối với HĐND cấp huyện: HĐND cấp huyện có Thường trực HĐND và 02 Ban (Ban pháp chế và Ban kinh tế - xã hội); Phó Chủ tịch và Ủy viên Thường trực HĐND hoạt động chuyên trách. Thành phần đoàn giám sát của Thường trực HĐND cấp huyện bao gồm: Thường trực HĐND, các đại biểu HĐND thuộc các Ban HĐND có liên quan, ngoài ra còn mời các ban, ngành cấp huyện tham gia.

- Đối với HĐND cấp xã: Theo quy định, hiện tại HĐND xã có Phó Chủ tịch HĐND xã hoạt động chuyên trách, các đại biểu HĐND xã còn lại đều hoạt động

kiêm nhiệm, HỌND xã không có các ban, không có bộ phận giúp việc nên mọi hoạt động của HỌND chủ yếu do Chủ tịch và Phó Chủ tịch HỌND xã tổ chức, thực hiện. Thành phần tham gia các đoàn giám sát của HỌND cấp xã chủ yếu là Thường trực HỌND, các đại biểu HỌND là cán bộ trong chính quyền, tổ chức chính trị - xã hội; thành phần đại biểu HỌND không là cán bộ cấp xã, thôn hầu hết không tham gia các đoàn giám sát.

1.2. Về hình thức, nội dung giám sát.

* Giám sát thông qua việc xem xét, thẩm tra các báo cáo công tác của Thường trực HỌND, UBND cùng cấp là hoạt động thường xuyên tại các kỳ họp của HỌND các cấp.

* Đối với hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn trong kỳ họp: Được thực hiện chủ yếu ở HỌND cấp huyện (một số rất ít huyện không tổ chức chất vấn và trả lời chất vấn ở các kỳ họp năm 2012 và kỳ họp giữa năm 2013). Ở cấp xã, trong 20 xã mà Đoàn giám sát làm việc chỉ có một số xã thực hiện chất vấn và trả lời chất vấn¹. Nội dung chất vấn và trả lời chất vấn là những vấn đề đang bức xúc ở địa phương như: Giải quyết tranh chấp đất đai; việc thu phí khai thác đá; việc chuyển nhượng ô quây chợ; việc hỗ trợ nhân dân trong chuyển đổi cơ cấu cây trồng...

Về hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn giữa 2 kỳ họp chỉ mới có HỌND huyện Hà Trung thực hiện.

* Đối với giám sát chuyên đề: Việc lựa chọn nội dung giám sát của HỌND cấp huyện, xã đã dựa trên các ý kiến, kiến nghị của cử tri, kế hoạch trọng tâm của địa phương và các vấn đề nổi cộm, vấn đề nóng đang diễn ra tại địa phương. Cụ thể:

- HỌND cấp huyện: Trước kỳ họp cuối năm của HỌND huyện, thị xã, thành phố đã có Nghị quyết thông qua chương trình giám sát của năm tới.

+ Thường trực HỌND cấp huyện: Nội dung giám sát tập trung chủ yếu vào việc thực hiện quy hoạch nông thôn mới; thực hiện ngân sách, thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo; công tác quản lý, sử dụng đất, cấp, đổi giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; giám sát việc đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng kỹ thuật các mặt bằng quy hoạch phục vụ cho nhân dân tái định cư trên địa bàn;

+ Ban kinh tế - xã hội và Ban pháp chế: Nội dung giám sát tập trung chủ yếu vào các vấn đề như: Việc tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết của HỌND về nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội; công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật; công tác tiếp dân, giải quyết đơn thư khiếu nại, tố cáo; cải cách hành chính; việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở...

- HỌND cấp xã: Hầu hết Thường trực HỌND các xã đều xây dựng dự thảo các nội dung giám sát ngay từ đầu năm phù hợp với nhiệm vụ kinh tế - xã hội của địa phương và những vấn đề cử tri quan tâm trình HỌND trong kỳ họp cuối năm để thực hiện. Nội dung giám sát của HỌND xã theo kế hoạch tương đối đa dạng, ở nhiều lĩnh vực kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh: Việc thực hiện nghị quyết HỌND về chỉ tiêu nhiệm vụ, các giải pháp đảm bảo hoàn thành các mục tiêu kinh tế - xã hội; công tác thu, chi xã hội hóa trong lĩnh vực giáo dục; thực hiện các chế độ chính sách xã hội; thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở; việc quy hoạch, quản lý, sử dụng đất đai...

¹ Xã Hà Lai (huyện Hà Trung); thị trấn Yên Cát (huyện Như Xuân); Nga Yên, Nga Tân (huyện Nga Sơn)

Nhìn chung, việc lựa chọn nội dung giám của HĐND các huyện, thị xã, thành phố đã tập trung vào những vấn đề mà cử tri có nhiều ý kiến, kiến nghị, vào kế hoạch trọng tâm của huyện và các vấn đề nổi cộm, bức xúc tại địa phương để thực hiện giám sát. Ngoài ra, Thường trực HĐND một số huyện, thị xã còn tổ chức giám sát việc thực hiện chức năng giám sát của Thường trực HĐND xã, thị trấn, tổ chức giám sát việc thực hiện các ý kiến, kết luận sau giám sát của Thường trực và các Ban của HĐND huyện, thị xã². Việc lựa chọn nội dung giám sát này đã góp phần tích cực nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động giám sát của HĐND các xã, thị trấn trên địa bàn huyện, thị xã.

1.3. Kết quả giám sát.

- Đối với HĐND cấp huyện:

Ở HĐND cấp huyện, hoạt động giám sát được chú trọng hơn, nhiều nơi thực hiện quy trình giám sát tương đối bài bản như: Có báo cáo giám sát, kết luận giám sát và các kiến nghị đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan. Theo báo cáo của Thường trực HĐND của 10 huyện, thị xã, thành phố, từ năm 2012 đến 6 tháng đầu năm 2013, Thường trực HĐND và các Ban của HĐND huyện đã tổ chức được hơn 100 cuộc giám sát với 193 kiến nghị đối với các đối tượng giám sát, trong đó chủ yếu là với UBND huyện, thị xã, thành phố.

- Đối với HĐND cấp xã:

Các kiến nghị sau giám sát của HĐND cấp xã chủ yếu là các kiến nghị đối với UBND cùng cấp, các thôn, bản trong việc thực hiện nội dung được giám sát. Tuy nhiên, ở một số đơn vị có thực hiện hoạt động giám sát nhưng lại không có kiến nghị giám sát bằng văn bản³, do vậy không có cơ sở cho việc đôn đốc, giám sát việc thực hiện các kiến nghị sau giám sát của HĐND.

Đối với các xã đã hoàn thành tiêu chí xây dựng nông thôn mới đều đảm bảo được các nguyên tắc trong việc huy động sức dân do HĐND quyết định trên cơ sở các chủ trương của cấp uỷ, nguyện vọng của nhân dân và phát huy dân chủ để tổ chức triển khai thực hiện. Qua giám sát cho thấy, ở đơn vị nào HĐND xã thực quyền, thực hiện tốt chức năng giám sát đó chính là một trong những tiêu chí quan trọng xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Đối với những đơn vị đang thực hiện thí điểm Bí thư Đảng uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND cho thấy ở các đơn vị này HĐND có thực hiện được vai trò của mình hay không phụ thuộc hoàn toàn vào sự lãnh đạo của Thường trực cấp uỷ.

2. Việc thực hiện các kiến nghị sau giám sát.

Qua giám sát và nghiên cứu báo cáo của UBND 20 xã và UBND 27 huyện, thị xã, thành phố, Đoàn giám sát nhận thấy:

- Sau khi nhận được các kiến nghị giám sát của HĐND huyện, HĐND xã, UBND các huyện, UBND các xã đều tiếp thu và triển khai thực hiện. Những kiến nghị thuộc thẩm quyền giải quyết của UBND xã, UBND huyện đều được tiếp thu, giao trách nhiệm đến từng phòng, ban, từng cá nhân để triển khai thực hiện. Nhiều

² Thường trực HĐND huyện Hà Trung đã tổ chức giám sát việc thực hiện chức năng giám sát của Thường trực HĐND xã, thị trấn; Thường trực HĐND thị xã Bìn Sơn đã tổ chức giám sát việc thực hiện các ý kiến, kết luận sau giám sát của Thường trực và các Ban của HĐND thị xã

³ Xã Định Tường, Định Long (huyện Yên Định); phường Quảng Thành (TP. Thanh Hoá); xã Thiệu Trung (huyện Thiệu Hoá).

kiến nghị của Thường trực HĐND và các Ban của HĐND cấp huyện đã được UBND cùng cấp thực hiện một cách nghiêm túc và đạt kết quả đáng ghi nhận⁴.

- Đối với những kiến nghị vượt quá thẩm quyền giải quyết, một số UBND các huyện, thị xã, thành phố có báo cáo HĐND cùng cấp và có văn bản đề nghị UBND tỉnh và Trung ương giải quyết⁵.

III. Những tồn tại, hạn chế và nguyên nhân.

1. Những tồn tại, hạn chế.

1.1. Đối với HĐND các cấp:

- Giám sát là chức năng, nhiệm vụ chủ yếu của HĐND các cấp. Mặc dù đã có những chuyển biến trong nhận thức nhưng kết quả cho thấy ở cấp tỉnh và một số huyện việc ban hành và thực hiện các kiến nghị sau giám sát của HĐND, UBND và các đơn vị hữu quan được tổ chức thực hiện một cách nghiêm túc, bài bản, đúng luật và hiệu quả. Tuy nhiên, có những huyện báo cáo đã thực hiện nhiều cuộc giám sát nhưng việc thực hiện quy trình giám sát lại thiếu chặt chẽ, hình thức. Chất lượng chưa cao, nội dung còn dàn trải, hiệu quả không cao.

- Giám sát của Thường trực HĐND cấp xã cơ bản còn nhiều hạn chế, cả về xây dựng kế hoạch (thông qua nhiều nhưng thực hiện được rất ít) cả về nội dung (thường là một số vấn đề cụ thể) và đặc biệt là về trình tự, thủ tục thực hiện cuộc giám sát. Một số xã (kể cả xã đã được công nhận là xã hoàn thành xây dựng nông thôn mới) trong 2 năm 2012 và 2013 không tổ chức một cuộc giám sát nào.

Các báo cáo kết quả giám sát chưa quan tâm đến việc phát hiện những vấn đề còn bất cập trong việc thực thi pháp luật và trong thực hiện các chủ trương, lãnh đạo, chỉ đạo của các cơ quan cấp trên để kiến nghị, đề xuất với Quốc hội, Chính phủ, các Bộ, ngành có liên quan để sửa đổi, bổ sung kịp thời.

- Việc lựa chọn nội dung và đối tượng giám sát đã được quan tâm, trên cơ sở ý kiến, kiến nghị của cử tri, nhiệm vụ chính trị trọng tâm, những vấn đề đang nổi cộm, bức xúc. Nhưng còn rất nhiều vấn đề mà qua tiếp xúc cử tri, tiếp công dân, cử tri trong tỉnh có nhiều ý kiến, kiến nghị như: Xây dựng nông thôn mới; phòng chống tham nhũng, lãng phí; ô nhiễm môi trường; các nhiệm vụ về an ninh, quốc phòng chưa được đưa vào chương trình, nội dung giám sát.

Có những cuộc giám sát như về nợ đọng tiền sử dụng đất trên địa bàn thành phố Thanh Hóa mặc dù đã tiếp cận đến những tài liệu liên quan đến kết quả sau thanh tra của Thanh tra Chính phủ, đã phát hiện nhiều vi phạm trong thẩm quyền giao đất, chấp hành pháp luật về đấu thầu và quản lý tài chính, tài sản nhà nước, đấu tranh phòng chống tham nhũng, lãng phí... nhưng không thực hiện các bước kiến nghị, xử lý nghiêm minh theo đúng quy định của pháp luật⁶. Việc thực hiện kiến nghị chỉ mới quan tâm đến thu được tiền nợ đọng mà chưa quan tâm đúng mức đến đẩy nhanh tiến độ sử dụng đất, khắc phục lãng phí về tài nguyên, đất đai...

⁴ Thông qua hoạt động giám sát của HĐND, UBND thành phố Thanh Hoá đã nghiêm túc nhìn nhận những hạn chế, tồn tại thu hồi nợ đọng tiền sử dụng đất năm 2012 và 6 tháng đầu năm 2013 là 504 tỷ, cuối năm 2013 UBND thành phố đã chỉ đạo quyết liệt đưa nợ đọng xuống còn 100 tỷ.

⁵ UBND huyện Lang Chánh đã có văn bản đề nghị UBND tỉnh và Trung ương tiếp tục đầu tư hoàn thiện và bố trí kinh phí để mua và lắp đặt các trang thiết bị các công trình thuộc dự án kiên cố hóa trường lớp học theo kiến nghị của Ban kinh tế - xã hội HĐND huyện.

⁶ Trường hợp Công ty Sông Mã (Khu tái định cư Đông Vệ 1).

- Về vai trò đại biểu HĐND và mối quan hệ phối hợp giữa các cơ quan hữu quan trong thực hiện hoạt động giám sát: Nhìn chung các đại biểu HĐND, nhất là đại biểu hoạt động chuyên trách ở cấp tỉnh đã phát huy được vai trò trong hoạt động giám sát. Ở cấp huyện, cấp xã chủ yếu phụ thuộc vào vai trò của Chủ tịch HĐND và các đại biểu chuyên trách. Chưa phát huy được vai trò của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể và nhất là đại biểu kiêm nhiệm. Chưa có sự phối hợp giữa các hoạt động giám sát để có kết quả tốt hơn.

- Việc theo dõi thực hiện các kiến nghị và kết quả giám sát chưa được chú trọng. Năm 2012 ở cả 2 kỳ họp và các báo cáo tổng kết hoạt động của HĐND 3 cấp đều chưa có báo cáo đánh giá kết quả thực hiện các kiến nghị giám sát của HĐND mà chỉ có báo cáo việc thực hiện kiến nghị của cử tri (khi Đoàn ĐBQH tiến hành giám sát mới có báo cáo kết quả thực hiện các kiến nghị giám sát của HĐND).

1.2. Đối với UBND các cấp và các đơn vị có liên quan.

- Sau khi tiếp nhận các kiến nghị giám sát, các ý kiến chất vấn của HĐND các cấp, UBND các cấp (đặc biệt là cấp huyện, cấp xã) chưa kịp thời đề ra các giải pháp nhằm khắc phục những tồn tại, hạn chế mà Đoàn giám sát đưa ra; chưa xây dựng được chương trình, kế hoạch tổ chức thực hiện các kiến nghị. Kết quả tổ chức thực hiện các kiến nghị đề xuất, cũng như việc thực hiện "lời hứa" chưa được báo cáo đến HĐND.

- Việc thanh tra, kiểm tra tiến độ thực hiện các kiến nghị sau giám sát ở một số cơ quan, đơn vị ở một số vụ việc chưa được thực hiện thường xuyên, dẫn đến không ít những kiến nghị chưa được tổ chức thực hiện hoặc để kéo dài.

- Nhận thức về hoạt động giám sát của các đơn vị được giám sát chưa đầy đủ nên việc chuẩn bị các tài liệu liên quan đến nội dung giám sát còn sơ sài, thiếu thông tin. UBND một số huyện, xã sau khi tiếp nhận các ý kiến, kiến nghị sau giám sát, đã giao cho các ngành chức năng có liên quan tổ chức thực hiện nhưng không có sự kiểm tra, đôn đốc.

2. Nguyên nhân của những tồn tại yếu kém.

2.1. Quy định của pháp luật về hoạt động giám sát của HĐND các cấp hiện nay còn rất chung chung, dàn trải ở các văn bản luật, chưa có quy định cụ thể, tập trung ở một văn bản pháp luật (về chức năng, thẩm quyền, trình tự, thủ tục, các hình thức chế tài của chủ thể giám sát, về trách nhiệm thực hiện các kiến nghị của của cơ quan chịu sự giám sát). Đây là một trong những nguyên nhân chi phối đến chất lượng, hiệu quả hoạt động giám sát của HĐND các cấp.

2.2. Các cấp ủy Đảng chưa thật sự quan tâm đến việc lãnh đạo đối với hoạt động của HĐND. Trong lãnh đạo xây dựng chính quyền địa phương thường chỉ chú trọng và chăm lo đến hoạt động của UBND, biểu hiện qua việc:

- Chưa thực sự quan tâm đến công tác cán bộ đối với HĐND như chú trọng đến công tác quy hoạch, bố trí cán bộ (Ban kinh tế và ngân sách của HĐND tỉnh chỉ có 01 Phó Ban chuyên trách nhưng để kéo dài quá lâu không bố trí được cán bộ), đại biểu HĐND chất lượng không đồng đều... Ở một số đơn vị, công tác đánh giá cán bộ hàng năm đối với các chức danh chủ chốt của HĐND chưa được quan tâm đánh giá một cách đầy đủ phần thực hiện nhiệm vụ lãnh đạo HĐND.

- Chưa quan tâm lãnh đạo việc thực hiện các nhiệm vụ của HĐND theo quy định của pháp luật và mong muốn của cử tri địa phương. Một số nơi chưa coi hoạt

động giám sát của HĐND và các đoàn thể quần chúng là những hoạt động quan trọng để thực hiện Nghị quyết của cấp ủy và đảm bảo vai trò lãnh đạo của Đảng. Cá biệt có nơi còn cho hoạt động giám sát chỉ làm rối việc, làm phiền hà nên không thực hiện nhiệm vụ giám sát.

2.3. Ở HĐND các cấp, số lượng cán bộ để làm công tác của HĐND quá ít. Ở cấp xã có 01 Phó Chủ tịch chuyên trách, Ở cấp huyện có Phó Chủ tịch và Ủy viên Thường trực. Các Ban của HĐND tỉnh chỉ có 01 Phó trưởng Ban chuyên trách nhưng sự thiếu hụt luôn kéo dài. Ở xã phân công cán bộ giúp việc cho HĐND không rõ ràng. Ở huyện và các Ban của HĐND tỉnh thường chỉ có 01 đến 2 cán bộ giúp việc, có huyện không bố trí cán bộ giúp việc.

- Cán bộ làm công tác HĐND và các Ban của HĐND phần lớn không quy hoạch, mà thường được điều động, phân công, do đó chưa có kinh nghiệm làm công tác HĐND, một số ít chưa tâm huyết và trách nhiệm với công việc được giao.

- Đại biểu HĐND phần lớn là kiêm nhiệm (kể cả đội ngũ lãnh đạo) do bận quá nhiều vào nhiệm vụ chính nên ít có điều kiện tham gia thực hiện vai trò của đại biểu. Một bộ phận đại biểu năng lực còn hạn chế, lại chưa được tập huấn về kỹ năng giám sát nên không đủ khả năng tham gia các hoạt động giám sát của HĐND.

- Việc chăm lo đến bồi dưỡng, giúp đỡ, tập huấn cho đội ngũ cán bộ dân cử đã được Sở Nội vụ triển khai theo kế hoạch hàng năm nhưng còn nhiều bất cập, chưa thường xuyên hướng dẫn chuyên đề đặc biệt là thực hiện chức năng giám sát.

- Kinh phí hàng năm bố trí cho hoạt động của HĐND nhất là cấp xã rất hạn chế, thường một năm ở một xã được bố trí khoảng trên dưới 10 triệu đồng. Quy định về một số chế độ, định mức chi tiêu tài chính phục vụ hoạt động của HĐND các cấp trên địa bàn tỉnh ban hành từ năm 2008, một số định mức quá thấp không phù hợp với thực tế hiện nay nhưng chưa được quan tâm xem xét, ban hành định mức mới.

Như vậy, với điều kiện nguồn lực con người và vật chất như hiện nay thì rất khó để HĐND các cấp thực hiện tốt được chức năng, nhiệm vụ của mình.

2.4. Đối với UBND tỉnh và các địa phương chưa có sự thống nhất chỉ đạo trong việc thực hiện các kiến nghị của HĐND các cấp. Đến năm 2014, mới có văn bản chỉ đạo các ngành cấp tỉnh trong việc thực hiện các kiến nghị của các Ban HĐND tỉnh.

B. NHỮNG KIẾN NGHỊ CỦA ĐOÀN ĐBQH TỈNH THANH HÓA.

1. Đối với Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội, Chính phủ.

1.1. Để hoàn thiện hệ thống pháp luật đảm bảo cho HĐND các cấp thực hiện tốt chức năng nhiệm vụ nhất là sau khi ban hành Hiến pháp sửa đổi năm 2013, Quốc hội cần sớm ban hành Luật tổ chức chính quyền địa phương, trong đó quy định cụ thể mối quan hệ giữa HĐND, UBND cấp trên đối với HĐND cấp dưới, đồng thời với ban hành Luật hoạt động giám sát của HĐND cùng với quá trình tiếp tục đổi mới phát huy vai trò phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên.

1.2. Ủy ban thường vụ Quốc hội cần quan tâm hơn nữa đến hoạt động của cơ quan dân cử và đại biểu dân cử ở địa phương. Cần có những quy định để tạo điều

kiện cho cơ quan dân cử và đại biểu dân cử có đủ các điều kiện hoạt động về hành lang pháp lý, cơ sở vật chất, trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Tăng đại biểu chuyên trách và có cơ quan Thường trực của HĐND (bao gồm Thường trực HĐND và các đại biểu chuyên trách) để giải quyết những công việc phát sinh giữa 2 kỳ họp.

1.3. Kiến nghị với Chính phủ ban hành thống nhất quy định về cán bộ, công chức làm công tác HĐND, các chức danh lãnh đạo, bộ máy phục vụ hoạt động của HĐND các cấp.

2. Đối với Ban Thường vụ Tỉnh ủy Thanh Hóa và các cấp ủy Đảng ở các địa phương.

2.1. Kiến nghị Ban Thường vụ Tỉnh ủy cần sớm ban hành các chỉ thị, nghị quyết lãnh đạo các cấp ủy Đảng và các ngành, các cấp quan tâm hơn nữa đảm bảo vai trò, vị trí và phát huy hiệu quả hoạt động của HĐND các cấp.

2.2. Bố trí đủ, kịp thời, đảm bảo chất lượng đội ngũ cán bộ đảng viên được phân công làm công tác ở cơ quan HĐND theo đúng các quy định về tổ chức cán bộ của Đảng. Chú ý đào tạo, bồi dưỡng các cán bộ nguồn kế cận ở cơ quan HĐND các cấp.

2.3. Thường trực các cấp ủy Đảng (nhất là cấp huyện và cấp xã) cần thường xuyên lãnh đạo hoạt động của HĐND nhất là trong việc thực hiện chức năng giám sát gắn với thực hiện chủ trương của Đảng tăng cường công tác giám sát và phản biện xã hội.

3. Đối với HĐND tỉnh; HĐND các huyện, thị xã, thành phố; HĐND các xã, phường, thị trấn trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa.

3.1. Trên cơ sở việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị ở địa phương và những yêu cầu của cử tri cho thấy vai trò, vị trí, nhiệm vụ của HĐND các cấp là hết sức nặng nề, đặc biệt là thực hiện chức năng giám sát theo quy định của pháp luật. Thời gian tới cần tăng cường hoạt động giám sát nhất là giám sát chuyên đề, hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn tập trung về những vấn đề đang được cử tri quan tâm như: Phát triển nông nghiệp, nông dân, nông thôn và xây dựng nông thôn mới; phòng chống tham nhũng, lãng phí; các nhiệm vụ quốc phòng, an ninh; quản lý ngân sách; cán bộ công chức; thực hiện quy chế dân chủ... Ở cấp huyện và cấp xã do có nhiều khó khăn nên hàng năm cần lựa chọn một số cuộc giám sát thực sự có trọng tâm, trọng điểm, tránh dàn trải, chất lượng giám sát phải được nâng cao, các kiến nghị giám sát của HĐND khi ban hành phải thực sự sát với tình hình, đúng pháp luật để thực hiện có hiệu quả trong thực tiễn cuộc sống.

3.2. Đề nghị Thường trực HĐND tỉnh cần quan tâm hơn đến công tác bồi dưỡng đại biểu dân cử, đặc biệt là kết nối với các cơ quan của Trung ương và địa phương để đại biểu dân cử được thường xuyên tập huấn, bồi dưỡng và khuyến nghị HĐND các cấp trong việc thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ.

3.3. Tiếp tục đổi mới hoạt động giám sát như cùng tiến hành đồng thời với hoạt động tiếp xúc cử tri, tiếp công dân, tổ chức giải trình, trực tiếp làm việc xem xét, yêu cầu báo cáo, cung cấp số liệu, trưng cầu phản biện độc lập...

Sau giám sát cần theo dõi thường xuyên kết quả thực hiện các kiến nghị và trong báo cáo tại các kỳ họp cần đánh giá rõ những nội dung của hoạt động giám sát và thực hiện các kiến nghị sau giám sát đã ban hành.

4. Đối với UBND tỉnh và các ngành cấp tỉnh có liên quan.

Đề nghị UBND tỉnh tiếp tục chỉ đạo các ngành, UBND các cấp thường xuyên phối hợp chặt chẽ, tạo điều kiện thuận lợi để HĐND cùng cấp thực hiện tốt chức năng giám sát của mình. Đồng thời tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc việc triển khai, tổ chức thực hiện các kiến nghị giám sát và báo cáo kết quả với HĐND theo quy định của pháp luật.

5. Đối với Tòa án nhân dân, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Thanh Hóa.

Cần đánh giá lại kết quả thực hiện các kiến nghị sau giám sát của Ban pháp chế HĐND tỉnh, nhất là cần giải trình rõ việc không kháng nghị theo thủ tục giám đốc thẩm đối với 12 vụ án đã xét xử tuyên phạt án treo có vi phạm pháp luật trong khi các kiến nghị của Ban pháp chế HĐND tỉnh là đủ căn cứ xác thực.

Trên đây là kết quả cuộc giám sát "Việc thực hiện các kiến nghị giám sát của Hội đồng nhân dân các cấp trên địa bàn tỉnh Thanh Hoá". Đoàn ĐBQH tỉnh Thanh Hóa xin báo cáo Ủy ban thường vụ Quốc hội và kiến nghị đến Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội, Chính phủ, Ban Thường vụ Tỉnh ủy, HĐND, UBND, các ngành, các cấp hữu quan trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa và trân trọng đề nghị được xem xét, thực hiện theo quy định của pháp luật./.

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Thủ tướng Chính phủ;
- Ban công tác đại biểu;
- Ban Thường vụ Tỉnh ủy;
- TT. HĐND tỉnh, các Ban HĐND tỉnh;
- Chủ tịch, các Phó chủ tịch UBND tỉnh;
- Các ĐBQH, Đoàn ĐBQH tỉnh khóa XIII;
- Các ngành cấp tỉnh có liên quan;
- TT HĐND, UBND các huyện, thị, TP;
- TT HĐND, UBND các xã Đoàn giám sát làm việc;
- Lưu: VT/PCTĐBQH (5)

TM. ĐOÀN ĐBQH TỈNH THANH HOÁ

Lê Nam